

1.1 තත්වගණනය කළ මතය

රේගු නිලධාරීන්ගේ කළමනාකරණ හා වන්දි අරමුදලේ 2019 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ව ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශනය, ස්කන්ධය වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා අරමුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්, සාරාංශගත වැදගත් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවලින් සමන්විත 2019 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන රේගු ආඥා පනතේ (235 වන අධිකාරිය) 153 (2) (අ) වගන්තිය සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(3) ව්‍යවස්ථාව සහ 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර, අරමුදලේ 2019 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය කාර්යසාධනය හා අරමුදල් ප්‍රවාහ සත්‍ය හා සාධාරණ ලෙස දැක්වෙන අයුරින් ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කර ඇති බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 තත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මාගේ මතය තත්වගණනය කරනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතීන්ට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර.) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මෙම විගණන ප්‍රමිතීන් යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ තත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ සහ ඊට සම්බන්ධ පාර්ශවයන්ගේ වගකීම්

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවනු පිණිස අවශ්‍ය වන අභ්‍යන්තර පාලනයන් තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී, අරමුදල අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාමේ හැකියාව තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීමක් වන අතර, කළමනාකාරීත්වය අරමුදල ඇවර කිරීමට අදහස් කරන්නේ නම් හෝ වෙනත් විකල්පයක් නොමැති විටදී මෙහෙයුම් නැවැත්වීමට කටයුතු කරන්නේ නම් හැර අඛණ්ඩ පැවැත්මේ පදනම මත ගිණුම් තැබීම හා අරමුදලේ අඛණ්ඩ පැවැත්මට අදාළ කරුණු අනාවරණය කිරීමද කළමනාකරණයේ වගකීමකි.

අරමුදලේ මූල්‍ය වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධ වගකීම, සම්බන්ධ පාර්ශව විසින් දරනු ලබයි.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16(1) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව, අරමුදලේ වාර්ෂික සහ කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වාගෙන යාම අවශ්‍ය කෙරේ.

1.4 විගණන විෂය පථය (මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම)

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා සහ වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණකගේ වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතික වීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සෑම විටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවිය හැකි අතර, මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි බලපෑමක් විය හැකි බව අපේක්ෂා කෙරේ.

මා විසින් වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුබවින් යුතුව ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය කරන ලදී. තවද,

- වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගේ අවදානම් හඳුනාගැනීමේදී හා තක්සේරු කිරීමේදී අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පටිපාටි සැලසුම් කිරීමෙන් වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවන්නාවූ අවදානම් මඟහරවා ගැනීමට, ප්‍රමාණවත් සහ සුදුසු විගණන සාක්ෂි ලබාගැනීම මාගේ මතයට පදනම් වේ. වරදක් නිසා සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවක් හේතුවෙන් සිදුකරන ලද ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයක් හඳුනා නොගැනීම මගින් සිදුවන්නාවූ බලපෑම ප්‍රබල වන අතර, දුස්සන්ධානය, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීම, වෙනත්වික මඟහැරීම හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මඟහැරීම වංචාවක් ඇතිවීමට හේතුවේ.
- අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පටිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස අරමුදලේ අභ්‍යන්තර පාලනය සම්බන්ධයෙන් අවබෝධයක් ලබා ගන්නා ලද නමුත්, අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳ මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමට අදහස් නොකරයි.
- කළමනාකරණය විසින් අනුගමනය කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය සහ යොදා ගන්නා ලද ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල හා සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම්වල සාධාරණත්වය ඇගයීම.
- සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් හේතුවෙන් අරමුදලේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ ප්‍රමාණාත්මක අවිනිශ්චිතතාවයක් තිබේද යන්න සම්බන්ධයෙන් ලබාගත් විගණන සාක්ෂි මත පදනම්ව ගිණුම්කරණය සඳහා අරමුදලේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ පදනම යොදා ගැනීමේ අදාලත්වය තීරණය කරන ලදී. ප්‍රමාණවත් අවිනිශ්චිතතාවයක් ඇති බවට මා නිගමනය කරන්නේ නම් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඒ සම්බන්ධයෙන් වූ හෙළිදරව්කිරීම්වලට මාගේ විගණන වාර්තාවේ අවධානය යොමු කළ යුතු අතර, එම හෙළිදරව් කිරීම් ප්‍රමාණවත් නොවන්නේ නම් මාගේ මතය විකරණය කළ යුතු වේ. මාගේ නිගමනයන් විගණකගේ වාර්තාවේ දිනය දක්වා ලබා ගන්නා ලද විගණන සාක්ෂි මත පදනම් වේ. කෙසේ වුවද, අනාගත සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් මත අඛණ්ඩ පැවැත්ම අවසන් විය හැකිය.
- හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය සහ අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණ අයුරින් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතුළත් බව ඇගයීම.

හැකිතාක් දුරට හා අවශ්‍ය ඕනෑම විටෙක පහත සඳහන් දෑ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා විගණන විෂය පථයද පුළුල් කර ඇත.

- තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් බලන කළ අරමුදලේ කාර්යයන් අඛණ්ඩව ඇගයීමට හැකිවන පරිදි එහි සංවිධානය, පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි

විධිමත්ව හා ප්‍රමාණාත්මකව සැලසුම් කර තිබේද යන බව සහ එකී පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි ඵලදායී ලෙස පවත්වාගෙන යනු ලැබේ ද යන බව;

- යම් අදාළ ලිඛිත නීතියකට හෝ අරමුදලේ පාලක මණ්ඩලය විසින් නිකුත් කරන ලද වෙනත් පොදු හෝ විශේෂ විධානයකට අනුකූලව, අරමුදල ක්‍රියා කර ඇති බව,
- සිය බලතල, කර්තව්‍ය සහ කාර්යයන්ට අනුකූලව කටයුතු කර ඇති බව,
- සම්පත් සකසුරුවම් ලෙස, කාර්යක්ෂම ලෙස සහ ඵලදායී ලෙස කාලසීමාවන් තුළ සහ අදාළ නීතිරීතිවලට අනුකූලව ප්‍රසම්පාදනය කර භාවිතා කර ඇති බව,

1.5 මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.5.1 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම පිළිබඳ අභ්‍යන්තර පාලනය

ගනුදෙනු කළමනාකාරිත්වයේ පොදු සහ නිශ්චිත අධිකාරිබලය සහිතව ගනුදෙනු ක්‍රියාත්මක කිරීම, අදාළ වන වාර්තාකරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූලව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට අවශ්‍ය වන පරිදි ගනුදෙනු සටහන් කිරීම සහ වත්කම් සඳහා ගිණුම් කටයුතුභාවය පවත්වාගෙන යාම, කළමනාකාරිත්වයේ පොදු සහ නිශ්චිත අධිකාරි බලය සහිතව පමණක් වත්කම්වලට ප්‍රවේශ වීම, සටහන් කරන ලද වත්කම් සඳහා වූ ගිණුම්කටයුතුභාවය පවත්වා වත්කම් සමඟ සාධාරණ කාල වකවානුවලදී සැසඳීම සහ වෙනස්කම් ඇතොත් ඒවා සම්බන්ධයෙන් නිසි පියවර ගැනීම ආදිය සඳහා සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාගැනීමට ප්‍රමාණවත් “මනාලෙස සැලසුම් කරන ලද” අභ්‍යන්තර ගිණුම්කරණ පාලන පද්ධතියක් ආයතනය විසින් පවත්වාගෙන යාම අවශ්‍ය වේ. පොදු ලෙජරය, ජර්නලය, ජර්නල් වවුචර්, ගෙවීම් වවුචර් ආදී ප්‍රධාන ගිණුම්කරණ වාර්තා පවත්වාගෙන යාම සම්බන්ධ විගණන නිරීක්ෂණ පහත සඳහන් මාතෘකා යටතේ ඇතුළත් කර ඇත.

1.5.2 ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූල නොවීම

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණයන් සිදු කරනු ලැබේ.

අදාළ ප්‍රමිතියට යොමුව සහිතව අනුකූල නොවීම	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 01 ප්‍රකාරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඉදිරිපත් කිරීම	මෙම අරමුදලට අදාළ කළමනාකරණ විධිවිධාන ඇතුළත් රේගු ආඥා පනතේ 153 (අ) (1) හි සඳහන් පරිදි රේගු නිලධාරීන්ගේ කළමනාකරණ හා වන්දි අරමුදල පිහිටුවීමේ එක් අරමුණක් වන්නේ රේගු කළමනාකරණයෙහි සඵලතාවය වර්ධනය කර ගැනීම සඳහා රේගු අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්වරයාට පෙනී	ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත ප්‍රකාරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කර ඇති බවට වාර්තා කර ඇති හෙයින් මෙම අරමුදල වෙනම අස්ථිත්වයකි. එම නිසා අරමුදලේ ප්‍රයෝජනය සඳහා යොදාගන්නා වත්කම් පමණක් එම අරමුදල යටතේ ගිණුම්ගත කල යුතු වීම.

සඳහා භාවිතා නොකොට ශ්‍රී ලංකා රේගු දෙපාර්තමේන්තුව විසින් එහි මෙහෙයුම් කටයුතු සඳහා භාවිතා කරන බව නිරීක්ෂණය විය. මෙම වත්කම්වලට අදාලව සමාලෝචිත වර්ෂයේ ක්ෂය ප්‍රමාණය ලෙස රු.26,673,636 ක වියදමක් ද ගිණුම්ගත කර තිබුණි.

යන පහසුකම් සැලසීම සඳහා වියදම් දැරීමයි. ඒ අනුව අරමුදල් වියදම් කොට භාවිතයට ගන්නා ජංගම නොවන වත්කම් ශ්‍රී ලංකා රේගු දෙපාර්තමේන්තුවේ කළමනාකරන සඵලතාවය වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා භාවිතා කරන බැවින් ගිණුම් ගත කරන වියදම් එයට අනුකූල වේ.

(ආ) ප්‍රමිතියේ 21 (ඇ) ඡේදය ප්‍රකාරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන කට්ටලයක් සමඟ ඉදිරිපත් කළ යුතු සංරචක අතරින් මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය එක් සංරචකයක් වුවත් එය වෙනුවට අරමුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනයක් ඉදිරිපත් කර තිබුණි

මෙම අරමුදලේ ගනුදෙනු වෙනුවෙන් වෙනම මුදල් පොතක් හා බැංකු ගිණුමක් පවත්වා ගෙන නොයන බැවින් මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශයක් පිළියෙළ කිරීමේ අවශ්‍යතාවයක් පැන නොනගින බව කාරුණිකව දන්වා සිටිමි.

ප්‍රමිතිය ප්‍රකාරව මූල්‍ය ප්‍රකාශ සමඟ මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශයක් ඉදිරිපත් කළ යුතු බව.

1.5.3 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(අ) කළමනාකරණ හා වන්දි අරමුදලෙහි ගනුදෙනු සටහන් කිරීමේදී පරිපූර්ණ වශයෙන් ද්විත්ව සටහන් ක්‍රමය භාවිතා නොකොට අන්තර් ලෙජර් ගනුදෙනුවල එක් සටහනක් මෙම අරමුදලේ ලෙජර් ගිණුම් තුළද අනෙක් සටහන රේගුවේ ප්‍රධාන මුදල් පොත තුළද සටහන් කරනු ලබයි. ඒ අනුව කළමනාකරණ හා වන්දි අරමුදලෙහි ගනුදෙනු සටහන් කිරීමේදී රේගුවේ ප්‍රධාන මුදල් පොත හා සම්බන්ධ කෙරෙන පාලන ගිණුමක් පිළියෙල කිරීමකින් තොරව ගනුදෙනු සටහන් කරනු ලබන බව නිරීක්ෂණය විය.</p>	<p>රේගු නිලධාරීන්ගේ කළමනාකරණ හා වන්දි අරමුදලෙහි ගනුදෙනු සටහන් කිරීමේදී රේගුවේ ප්‍රධාන මුදල් පොත භාවිතා කරන අතර, එක් එක් මාසයේදී සිදුවන ගනුදෙනු භාණ්ඩාගාරයේ මුද්‍රිත සටහන් සමඟ සැසඳීම සිදු කරන බැවින් පාලන ගිණුමක් පවත්වා ගෙන යාමේ අවශ්‍යතාවයක් පැන නොනගින බව කාරුණිකව දන්වා සිටිමි.</p>	<p>(i) ප්‍රධාන මුදල් පොත හා සම්බන්ධ කෙරෙන පාලන ගිණුමක් පවත්වා ගෙන යා යුතු වීම. (ii) අරමුදලේ ගිණුම් කටයුතු ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති අනුව පිළියෙල කර ඇති බව වාර්තා කර ඇති හෙයින් අරමුදලේ සියලු ගනුදෙනු වෙනමම වාර්තා කෙරෙන ගිණුම් පොත් කට්ටලයක් පවත්වා ගැනීම හා ඒ අනුව මූල්‍ය ප්‍රකාශ පිළියෙල කිරීම.</p>
<p>(ආ) සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන වන විට විමර්ශන කටයුතු අවසන්ව තිබූ රේගු වැරදි 113 කින් ලිපිගොනු 90 කට අදාලව ලැබී තිබූ දඩ මුදලින් කළමනාකරණ හා වන්දි අරමුදල</p>	<p>විගණන නිරීක්ෂණ නිවැරදියි. දැනට අනුගමනය කරනු ලබන ක්‍රමවේදය අනුව විමර්ශන කටයුතු අවසන් වුවද, ත්‍යාග ගොනු ගෙවන අවස්ථාව වන</p>	<p>ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති ප්‍රකාරව මූල්‍ය ප්‍රකාශ පිළියෙල කරන්නේ නම් උපවිත</p>

සඳහා වන සියයට 20 ක දායකය වූ තෙක් රේගු නිලධාරීන්ගේ පදනම මත ගිණුම් සැකසිය රු.130,440,911 ක වටිනාකම කළමනාකරණ හා වන්දි යුතු වීම. ගිණුම්වලින් අත්හැරී තිබුණි. අරමුදලේ සියයට 20 ක දායකත්වය බැර නොවේ.

1.5.4 නොසැසඳූ පාලන ගිණුම් හෝ වාර්තා

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>අංක 6000/0000/00/0006/0061/000 දරන පොදුකැන්පත් ගිණුමට අදාළව භාණ්ඩාගාර පොත් හා දෙපාර්තමේන්තු පොත් අතර ආරම්භක ශේෂයෙහි හා අවසාන ශේෂයෙහි පිළිවෙලින් රු.2,122,369 ක හා රු.21,998,802 ක වෙනස්කම් නිරීක්ෂණය විය.</p>	<p>සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට භාණ්ඩාගාර පොත් සහ දෙපාර්තමේන්තු පොත් අනුව ශේෂයන් අතර වෙනසට හේතුව වූයේ වර්ෂය අවසානයේ ජර්නල් සටහන් අංක 144 දෙපාර්තමේන්තු පොත්වල දෙවරක් සටහන්වීමයි. දෙපාර්තමේන්තු පොත්වල එම ශේෂය දැනටමත් නිවැරදි කර ඇත.</p>	<p>මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී දත්තයන් අතර යම් වෙනස්කමක් වූයේ නම් එම වෙනස්කම් සසඳා මූල්‍ය ප්‍රකාශ ඉදිරිපත් කල යුතු වීම.</p>

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

සමාලෝචිත වර්ෂයේ මෙහෙයුම් ප්‍රතිඵලය රු.517,183,257 අතිරික්තයක් වූ අතර ඊට අනුරූප ඉකුත් වර්ෂයේ අතිරික්තය රු.652,931,695 ක් විය. ඒ අනුව මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයෙහි රු.135,748,438 පිරිහීමක් නිරීක්ෂණය විය. මෙම පිරිහීමට දණ්ඩන ආදායම රු.154,637,668 කින් අඩුවීම, පශ්චාත් උපාධි පුහුණු වියදම් රු.35,740,014 කින් වැඩිවීම හා ගොඩනැගිලි නඩත්තු වියදම් රු.7,025,683 කින් වැඩිවීම ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වී තිබුණි.

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1 කළමනාකරණ අකාර්යක්ෂමතා

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(අ) විධිමත් ක්‍රමවේදයක් අනුගමනය කිරීමකින් තොරව විදේශ පුහුණු වැඩසටහන් සඳහා නිලධාරීන් තෝරා ගෙන තිබුණි.</p>	<p>නිබන් ක්‍රමවේදයන් සංශෝධනය කිරීම පිළිබඳව අවධානය යොමු කර ඇති බව කාරුණිකව දන්වා සිටිමි.</p>	<p>විදේශ පුහුණු සඳහා තෝරා ගන්නා සෑම නිලධාරියෙකුම විධිමත් ක්‍රමවේදයක් යටතේ තෝරාගත් බවට සනාථ කල හැකි ලිඛිත කාර්යපටිපාටියක් පවත්වාගත යුතු වීම.</p>

(ආ) අරමුදලට ලැබිය යුතු ආදායම් හා ලැබී ඇති ආදායම් සැසඳීම සඳහා විධිමත් ක්‍රමවේදයක් නොමැති වීම.	අරමුදලට ලැබිය යුතු ආදායම්, ගිණුම් කට්ටලයේ සටහන් අංක 2.4 යටතේ දක්වා ඇති අතර ලැබුණු ආදායම්, ආදායම් ප්‍රකාශයෙහි දැක්වේ.	පවතින පද්ධති හා පාලන ක්ෂේත්‍රයන් පිළිබඳව අවධානය යොමු කොට ක්‍රමවත් පාලන පද්ධතියක් පවත්වාගෙන යාම සඳහා අවශ්‍ය කටයුතු කළ යුතු වීම.
(ඇ) ගිණුම් තැබීම හා මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙළ කිරීමේදී ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුගත නොවීම.	විගණනයේදී පෙන්වා දී ඇති අඩුපාඩු අවම කර ගැනීම සඳහා තවදුරටත් සිදු කළ යුතු වැඩි දියුණු කිරීම් කෙරෙහි අවධානය යොමු කර ඇත.	- එම -
(ඈ) ගිණුම් ශේෂ ඒවාට අදාළ උපලේඛන ශේෂ සමඟ සන්සන්දනයක් සිදු නොකිරීම.	- එම -	- එම -
(ඉ) ශ්‍රී ලංකා රේගුවේ ප්‍රධාන ගිණුම සමඟ සම්බන්ධ ගනුදෙනු පාලන ගිණුමක් භරහා සිදු නොවීම.	- එම -	- එම -

3.2 කාර්යසාධනය

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) රේගු නිලධාරීන්ගේ කළමනාකරණ සඵලතා වර්ධනය කිරීම හා නිලධාරීන්ට වන්දි ගෙවීම සඳහා වූ නිශ්චිත නිර්ණායක හා අනාගත අපේක්ෂිත අරමුණුගත වියදම් නිවැරදිව සැලසුම් නොකිරීම හේතුවෙන් වාර්ෂිකව එකතු වෙන මුදල් මගින් අරමුදලේ සමුච්චිත ශේෂය වාර්ෂිකව අඛණ්ඩව වර්ධනය වීමේ ප්‍රවණතාවයක් නිරීක්ෂණය විය. 2018 දෙසැම්බර් 31 දිනට රු.මිලියන 6,817 ක් වූ අරමුදලේ සමුච්චිත ශේෂය 2019 දෙසැම්බර් 31 දින වන විට රු.මිලියන 7,334 ක් දක්වා රු.මිලියන 517 කින් හෙවත් සියයට 7 කින් වර්ධනය වී ඇති බවක් නිරීක්ෂණය විය. එනම් සමාලෝචිත වර්ෂයේ ආදායමින් සියයට 71 ක්ම අරමුදල තුළ සමුච්චනය වී ඇති බව නිරීක්ෂණය විය. මේ සම්බන්ධයෙන් පහත කරුණු තවදුරටත් නිරීක්ෂණය විය.	රේගු නිලධාරීන්ගේ කළමනාකරණ සඵලතා වර්ධනය කර ගැනීම සඳහා ලබාදෙන දේශීය හා විදේශීය පුහුණු පාඨමාලා හා වැඩමුළු නිවැරදිව කලින් ඇස්තමේන්තු කිරීමට නොහැකිවීම හා එමෙන්ම නිලධාරීන්ට වන්දි ගෙවීමේදී සිදුවන සිද්ධීන්ද නිශ්චිතව කලින් ඇස්තමේන්තු කිරීමට නොහැකිවීම නිසා මෙසේ සිදුවී ඇත. එමෙන්ම මෙම අරමුදලට වාර්ෂිකව එකතුවන මුදලද කලින් නිවැරදිව ඇස්තමේන්තු කළ නොහැක. මෙම තත්ත්වයන් තුළ වාර්ෂිකව වෙන් කරන ලද මුදලට වඩා අඩු මුදලක් වැය වීම නිසා අරමුදල වාර්ෂිකව වර්ධනය වේ.	රේගු ආඥා පනත මේ වන විට වසර 151 ක් පමණ පැරණි වන අතර එම කාලය තුළදී නිවූ ආනයන අපනයන තත්ත්වයන් මත එම පනත පිළියෙල කර තිබුණි. එහෙත් එය වර්තමාන ගතික තත්ත්වයන් සැලකිල්ලට ගෙන වර්තමානයට ගැලපෙන පරිදි සංශෝධනය කළ යුතු වීම.

- (i) 2012 වර්ෂයේ සිට 2019 වර්ෂය දක්වා කාලපරිච්ඡේදය තුළ මෙම අරමුදලට රු.මිලියන 5,529 ක් පමණ මුදලක් බැර කර තිබූ අතර එම කාලය තුළ නිමකර තිබුණු රේගු විමර්ශන සංඛ්‍යාව 1,884 ක් විය. 2018 වර්ෂයේ දී මෙම අරමුදලට රු.මිලියන 884.90 ක් වෙන්කර තිබුණද 2019 වර්ෂයේ දී එය රු. මිලියන 729.36 ක් දක්වා සියයට 17 කින් පහළ ගොස් තිබුණි.

රේගු ආඥා පනතේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව රේගු විමර්ශනවල විකුණුම් හා දණ්ඩන මගින් පනවන ලද දඩ මුදලින් සියයට 20 ක ප්‍රමාණයක් මෙම අරමුදලට බැර කෙරේ. ඒ අනුව මෙවැනි සමුච්චිත ශේෂයක් අරමුදලේ ඇති අතර වාර්ෂිකව ප්‍රවර්තන ශේෂයන් එයට එකතු වේ. ඒ අනුව අරමුදලේ අගය වාර්ෂිකව ඉහළ යයි. වර්තමාන සමාජය තුළ වංචාකාරී ලෙස මුදල් ඉපයීමේ ප්‍රවනතාවය වැඩි වීමේ තත්ත්වය තුළ රේගු බදු වංචාවන්ගේ අඩුවීමක් අපේක්ෂා කිරීම අපහසු වේ.
 - (ii) රේගු වැරදි සඳහා දණ්ඩන පැනවීමේදී අහිමි වූ රජයේ බදු ආදායමද එම දණ්ඩනයේ කොටසක් ලෙස සැලකීමත් එම දණ්ඩනය පදනම් කරගෙන නිලධාරීන්ගේ ත්‍යාග තීරණය කිරීමත් හේතුවෙන් නිලධාරීන්ට ගෙවනු ලබන ත්‍යාග මුදල් ප්‍රමාණයේ ඉහළ යෑමක් මෙන්ම මෙම අරමුදලට වෙන්කරන මුදල් ප්‍රමාණයේ ඉහළ යාමක් සිදු වී තිබුණි.

රේගු වරදක් මගින් දණ්ඩනයක් පැනවීමට හැකියාවක් ලැබෙන්නේ එම වරද අනාවරණය කර ගැනීමට නිලධාරීන් සුක්ෂම වී කටයුතු කරන නිසාය. එසේ සුක්ෂම වී යම් වරදක් අනාවරණය කරගත්තේ නැතිනම් එම සිද්ධියට අදාළ මුළු ආදායම් ප්‍රමාණයම රජයට අහිමිවන මුදලක් බවට පත්වේ. නමුත් නිලධාරීන්ගේ දක්ෂතාවය මත එම රේගු වරද අල්ලා ගැනීමට හැකිවීම තුළ එකතු කරගන්නා මුදලින් සියයට 30 ක ප්‍රමාණයක් රජයට ලැබෙන නිසා රජයේ ආදායමට යම් ප්‍රමාණාත්මක දායකත්වයක් ලැබෙන අතරම, නිලධාරීන් තුළ රේගු වැරදි අල්ලා ගැනීමට ඇති වන පෙළඹවීමද ඉහළ මට්ටමක පවත්වා ගැනීමට හැකිවන බව කාරුණිකව දන්වමි.
 - (iii) වර්තමානයේ පවත්නා නිදහස් ආර්ථික ප්‍රතිපත්ති හේතුවෙන් ආනයන හා අපනයනයන්වල ඇතිවී ඇති සංකීර්ණතාවයට ගැලපෙන අයුරින් රේගු ආඥා පනත හා අදාළ අරමුදල්වල නෛතික විධිවිධාන විධිමත්ව හා කාලීනව සංශෝධනය වී නොතිබීම මෙම වර්ධනයන් සඳහා මූලික වශයෙන් බලපා ඇති බව නිරීක්ෂණය විය.

ගැලපෙන අයුරින් රේගු ආඥා පනත හා අරමුදල්වල නෛතික විධිවිධාන සංශෝධනය වී ඇති අතර ඉදිරියේදී අදාළ පරිදි සංශෝධනය කිරීම පිළිබඳව අවධානය යොමු කරනු ලැබේ.
- නිලධාරීන්ගේ සඵලතාවය වර්ධනය කර ගැනීම සඳහා වර්තමාන තත්ත්වයට ගැලපෙන ක්‍රමවේදයක් හඳුන්වා දිය යුතු වීම.
- රේගු වැරදි මුල් අවස්ථාවේදීම අනාවරණය කර ගැනීම රේගු නිලධාරීන්ගේ රාජකාරියක් බව පෙනී යයි. මුල් අවස්ථාවේදී රේගු වරද අනාවරණය කර නොගැනීම හේතුවෙන් පසු අවස්ථාවකදී නැවත රේගු නිලධාරීන් විමර්ශනයක් සිදු කර ලබාගන්නා දඩ හා රාජසන්තක කළ හාණ්ඩ විකිණීමෙන් ලැබෙන මුදල් තුළින් සියයට 70 ක්ම ඒකාබද්ධ අරමුදලට නොපීම සම්බන්ධව සමාලෝචනයක් සිදු කර අවශ්‍ය පියවර ගත යුතු වීම.
- රේගු ආඥා පනත මේ වන විට වසර 151 ක් පමණ පැරණි වන අතර එම කාලය තුළදී තිබූ ආනයන අපනයන තත්ත්වයන් මත මෙම පනත පිළියෙල කර තිබුණද එය වර්තමාන ආනයන අපනයන තත්ත්වයන් සැලකිල්ලට ගෙන වර්තමානයට ගැලපෙන පරිදි පවතින පනත සංශෝධනය කළ යුතු වීම.

<p>(iv) අරමුදලේ අතින් ක්‍රියාකාරකම් සමාලෝචනය කර අරමුදල තුළ සමුච්චනය වන ශේෂයන් ඒකාබද්ධ අරමුදලට ලබා ගැනීම සඳහා වූ සුදුසු ක්‍රමවේදයක් සැකසීම සඳහා වගකිව යුතු පාර්ශවයන්ගේ අවධානය යොමු කිරීමේ අවශ්‍යතාවයක් විගණනයේදී නිරීක්ෂණය කෙරේ.</p>	<p>කළමනාකාරිත්වය විසින් පිළිතුරු ලබා දී නොතිබුණි.</p>	<p>අතිරික්ත මුදල් පිළිබඳව භාණ්ඩාගාරයෙන් විමසා සුදුසු ක්‍රමවේදයක් සැකසීම.</p>
---	---	--

<p>(ආ) මෙම අරමුදලේ මූලික අරමුණු අතර එක් අරමුණක් ලෙස රේගු නිලධාරීන් සිය රාජකාරිවල නිරත වීමේදී වන ආපදාවන්ට වන්දි ගෙවීම හඳුනාගෙන තිබුණද, පරීක්ෂාවට භාජනය කරන ලද ඉකුත් වර්ෂ 06 ක කාලපරිච්ඡේදය තුළ එවැනි කිසිදු වන්දි ගෙවීමක් වාර්තා වී නොතිබුණි. ඒ අනුව එම අරමුණු ඉටුකර ගැනීම වෙනුවෙන් තවදුරටත් මෙම අරමුදලට අසාමාන්‍ය ලෙස මුදල් රැස් කිරීමක් සිදු වී තිබුණි.</p>	<p>විගණන නිරීක්ෂණය නිවැරදිය.</p>	<p>පනත සංශෝධනය කළ යුතුවීම හා රේගු නිලධාරීන්ට වන්දි ගෙවීම සඳහා වර්තමාන තත්ත්වයට ගැලපෙන ක්‍රමවේදයක් හඳුන්වා දිය යුතු වීම.</p>
--	----------------------------------	---

4. ගිණුම්කටයුතුභාවය සහ යහපාලනය

4.1 අයවැය පාලනය

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(අ) සමාලෝචිත වර්ෂයේදී අරමුදලින් දරන ලද විශදම් විෂයයන් හතරකට අදාලව සත්‍ය සංඛ්‍යා හා අයවැයගත සංඛ්‍යා සැසඳීමේදී සියයට 76 සිට සියයට 132 දක්වා වූ පරාසයක ප්‍රමාණාත්මක විචලනයන් නිරීක්ෂණය වීම හේතුවෙන් අයවැය ලේඛනය මනා කළමනාකරණ පාලන කාරකයක් ලෙස යොදාගෙන ඇති බවක් නිරීක්ෂණය නොවීය.</p>	<p>රේගු වැරදි ඇතිවීමේ සම්භාවිතාවය හා එම වැරදිවල වටිනාකම නිවැරදිව ගණනය කිරීමට හෝ පුරෝකථනය කිරීමට හැකියාවක් නොමැත. එම නිසා රේගු නිලධාරීන්ගේ ත්‍යාග අරමුදලේ ප්‍රධාන ආදායම් මූලාශ්‍රයන් වන දණ්ඩන ආදායම් හා රාජසන්තක කළ භාණ්ඩ විකුණුම් ආදායම කිසිදු අයුරකින් සියයට 100 ක් නිවැරදිව ඇස්තමේන්තු කිරීම අපහසු වේ.</p>	<p>අයවැය පිළියෙල කිරීමේදී නිසි පරිදි අවශ්‍යතා හඳුනාගෙන අවශ්‍ය ප්‍රතිපාදනයන් සැලසිය යුතු වීම.</p>

- (ආ) සමාලෝචිත වර්ෂයේදී වෙනත් 2019 අයවැය ඇස්තමේන්තු සකස් අයවැය ඇස්තමේන්තුව ආදායම් ශීර්ෂ යටතේ කිරීමේදී ආදායම් බාණ්ඩ වෙන් හා තරා අගයන් අතර රු.24,378,270 ක ආදායම් උපයා වෙන්ව හඳුන්වා දී ඇත. විචලනය අවම මට්ටමක පවත්වා ගත යුතු වීම.
- (ඇ) සමාලෝචිත වර්ෂයේදී වැය එක් එක් වැය ශීර්ෂය යටතේ වෙන් වාර්ෂික ක්‍රියාකාරී විෂයයන් 08 ක් යටතේ වෙන්ව දක්වා නොතිබුණ ද පොදුවේ සැලැස්ම අනුව වෙන්කල රු.43,255,224 ක වියදම් දරා ප්‍රධාන වියදම් සඳහා අයවැය ප්‍රතිපාදන මත හැකි තරම් ප්‍රතිපාදන සලසා නොතිබුණි. වියදම් කිරීමට උත්සාහ කල යුතු වීම.